

Statenmededeling aan Provinciale Staten

Onderwerp

Uitvoering motie 36 (2012) betreffende maatschappelijke doelen en effecten van het Investeringsdossier Samen Culturele Hoofdstad

Datum

26 maart 2013

Documentnummer

3384087

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Kennisnemen van

de uitwerking door de BrabantStadpartners van beoogde maatschappelijke doelen en effecten van 2018Eindhoven | Brabant, en de monitoring daarvan.

Aanleiding

Motie 36, ingediend tijdens uw vergadering van 22 juni 2012. Provinciale Staten droegen in die motie GS op om samen met de partners een document op te stellen, waarin maatschappelijke, culturele en economische doelen worden vastgelegd. Tevens moet hiermee tegemoet gekomen worden aan de behoefte in de Staten aan toetsings- en evaluatiemomenten.

Bevoegdheid

Provinciale Staten hebben rond het Investeringsdossier Samen Culturele Hoofdstad, met Statenvoorstellen 76/10 en 34/12 de kaders bepaald. Gedeputeerde Staten geven daaraan, samen en in afstemming met de andere BrabantStad-partners, uitvoering. Wij sturen u deze informatie ter ondersteuning van uw controlerende bevoegdheid.

Kernboodschap

1. *De maatschappelijke doelen en effecten uit bidboek versie 2.0 vormen de basis voor monitoring van de opbrengst van het investeringsdossier.*

Wij willen met het Investeringsdossier Culturele Hoofdstad maatschappelijke effecten realiseren. Om te kunnen volgen wat die effecten zijn en daar zonodig in te sturen is monitoring nodig. Louter op basis van de gegevens over het programma voor 2018 en standaard jaarverslagen, is immers onvoldoende zicht te krijgen op de impact van de diverse

projecten, mogelijke cumulatieve effecten daarvan en de samenhang met andere maatschappelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen.

Datum

26 maart 2013

Documentnummer

3384087

Bidbook 2.0 verwijst op diverse plaatsen naar maatschappelijke doelen en effecten. Hiermee is een grote stap gezet t.o.v. versie 1.0. Op p. 16-17 benoemen wij bijvoorbeeld de domeinen cultuur, sociaal, economisch, educatief, stedelijk en duurzaam ecologisch.

De BrabantStadpartners hebben de stichting 2018Eindhoven | Brabant de opdracht gegeven die monitoring voor alle doelen en effecten uit het bidbook uit te voeren. De stichting laat ze daartoe vertalen naar indicatoren voor maatschappelijke impact van de investering in Culturele Hoofdstad. Zo ontstaat inzicht in de meerwaarde van de investering voor de Brabantse samenleving.

De monitoring zal zich richten op:

- a) netwerken en relaties (in bv. bestuurlijke context, culturele context)
- b) processen (in bv. bestuurlijke overheid, kennisproductie, talentontwikkeling, entrepreneurship en partnerschappen)
- c) effecten (bv. imago, aantrekkelijkheid, toerisme, participatie, productie, gedrag en houdingen, sociale cohesie, investeringen en innovatie)

2. *We vullen deze monitoring aan met monitoring in drie langlopende case-studies in de domeinen ruimtelijke ontwikkeling, economie en cultureel-maatschappelijke ontwikkeling.*

De hierboven beschreven monitoring door de stichting doet meer recht aan wat het investeringsdossier beoogt en maatschappelijk teweeg brengt, dan pure output registratie. Dit soort monitoring richt zich niet op het uitspitten van heel specifieke situaties. De case-studies doen dit wel, op drie beleidsthema's uit drie verschillende domeinen. Alle BrabantStadpartners beschouwen deze als belangrijk in relatie tot de investering in 2018. Het gaat om de volgende speerpunten van B5-beleid en de Agenda van Brabant:

- a. Spoorzones: De NHTV start onderzoek naar het succes van de fysieke ontwikkeling van de Spoorzones. Via onderzoek onder stadspanels kan parallel daaraan bijvoorbeeld ook de invloed van 2018-activiteiten bij betrokkenheid bij/de beleving van die gebieden gemeten en gevolgd worden.
- b. Multiplier: Wat komt er terecht van de geclaimde verdubbeling in het economisch verkeer van de inzet van de 2018-middelen? Inzicht hierin vereist primair onderzoek naar ontwikkeling in bestedingen door publiek, makers en dragers (bv. sponsors, fondsen en overheden buiten de BrabantStad-partners). Sectoraal en regionaal uit te splitsen, zodat bv. ook horeca en toeleveranciers van de cultuursector in beeld komen.

- c. Cultuurparticipatie: Te hanteren als graadmeter voor de bidbook-ambitie 'cultuur in het hart van de samenleving'. Provinciaal onderzoeksbureau PON heeft al een monitor cultuurparticipatie waarvan gebruik wordt gemaakt in de Celtor-monitor. Deze zal specifiek gekoppeld worden aan activiteiten in het kader van 2018Eindhoven | Brabant. Wij streven ernaar om deze output monitor ook te vertalen in outcome: wat gebeurt er met mensen die meer gaan participeren door 2018-activiteiten?

Datum

26 maart 2013

Documentnummer

3384087

Ten aanzien van punt b. (Multiplier) wordt het diepte-onderzoek geconcentreerd op het jaar 2018. In dat jaar is immers de eerste grote economische 'return on investment' te verwachten: bestedingen bij evenementen, extra overnachtingen, sponsoring. Economische impact is al onderdeel van de voorgestelde tweejaarlijkse monitoring van de doelen uit het bidbook.

De case-studies a. en c. worden uitgevoerd door het PON, i.s.m. onderzoeksafdelingen van provincie en steden.

3. Wij monitoren tweejaarlijks.

Door tweejaarlijkse rapportage laat het onderzoek duidelijker beweging zien en kan het gekoppeld worden aan de piekjaren 2014 (start opbouw programma), 2016 (Jheronimus Bosch 500), 2018 (culturele hoofdstadjaar) en 2020 (het jaar van de verankering).

Juist in de mijlpaaljaren zal de ontwikkeling het meest zichtbaar zijn. In de tussenliggende jaren zal de toegevoegde waarde van apart onderzoek relatief gering zijn. De ervaring leert dat de investering in impactonderzoek gedurende langere tijd na het culturele hoofdstadjaar meer inzicht en sturingsinformatie oplevert. De onderzoekers stellen daarom voor in de genoemde jaren te onderzoeken, en daarop aansluitend te rapporteren. Uitzondering vormt 2013, waarin de biedingsfase wordt afgesloten. In dat najaar wordt onderzoek gedaan naar de impact van het 'kandidaat zijn'.

Consequenties

- 1. Colleges, Staten en gemeenteraden krijgen door monitoring van een breed palet aan onderzoeks domeinen en -methoden een goed inzicht in de maatschappelijke impact van het investeringsdossier.*
- 2. De monitoring is een co-creatie van steden, provincie en belangrijke Brabantse onderzoeksinstellingen.*
- 3. Afwijkend van de vraag in de motie, vindt rapportage niet jaarlijks, maar tweejaarlijks plaats.*

De motivatie hiervan geven wij hierboven onder 3.

Europese en internationale zaken

Voor de onderzoeksmethode van impactmeting kunnen wij aansluiten bij onderzoek dat in opdracht van Valletta (de andere culturele hoofdstad van 2018) wordt ontwikkeld naar de zg. culturele multiplier/cross benefit analysis. Dit geeft een heel relevante internationale dimensie aan de monitoring in het algemeen, en voor wat betreft gezamenlijk met Valletta uitgevoerde projecten in het bijzonder.

Datum

26 maart 2013

Documentnummer

3384087

Communicatie

De colleges van de steden hebben het voorstel besproken en ermee ingestemd. Zij kijken uit naar de resultaten. Zoals mondeling meegedeeld in de commissie CS op 1 maart jl., hebben zij daarnaast besloten de opzet nu niet voor te leggen aan de raden.

Vervolg

- a. De betrokken onderzoeksinstituten en -afdelingen ontwikkelen het onderzoek dit voorjaar verder.
- b. In september 2013 start het eerste onderzoek. Hierin wordt de impact van het kandidaat zijn onderzocht.
- c. Medio 2014 wordt de rapportage gepresenteerd en aangeboden aan de colleges. Wij zullen deze z.s.m. beschikbaar stellen aan uw Staten. Dit is het eerste moment waarop wij PS weer berichten over dit onderwerp.
Tussentijds kan het onderwerp aan de orde komen in de Raad van Betrokkenheid, waarvoor vanaf medio maart 2013 overleg plaatsvindt met de Presidiums over een kwartiermakersteam.
- d. Eind 2014 start vervolgonderzoek, dat tweejaarlijks n.a.v. de mijlpaaljaren wordt herhaald en gerapporteerd in de opvolgende jaren.

Bijlagen

Geen

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: G.W.M. Lenders, GLenders@brabant.nl, toestel (073) 680 80 71
Sociale en Culturele Ontwikkeling/Bureau Cultuur